

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — "
Negyed évre . . . 1 " 50 "
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér” rovatban
közölendő cikkek soronként
10 kr. díjért közölhetnek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbéő Ferencz szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld” 1883. évi (második) folyamára.

A „Székelyföld” című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként megjelenő nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.
Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbéő Ferencz szerkesztőkhöz küldendők, vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

A körorvosi intézmény.

Kézdi-szék, július 12.

Alig van kormány, mely rövid mult alatt annyi — a kor kívánalmainak többé-kevésbé megfelelő — új intézményt teremtett volna, mint a mi magyar kormányunk. Hogy ezen intézmények népünk jóllétének előmozdítására voltak szánva, azon kételkedni senkinek sincs oka; de hogy a lelkiismeretes ellenőrzés hiánya s a lelkiismeretlen, qualificálatlan hivatalnokok alkalmazása miatt nagyon sok üdvös intézmény valóságos guny és nevetés tárgyává, sőt néha épen a nép nyomorának súlyosbítójává vált: azt bizonyítani fölösleges. Legyen szabad csak a tanfelügyelői intézményt felemlítenem, mely már eddig is annyi adomára nyújtott anyagot s melynek gyakorlati eredménytelenségén ma már nem kételkedik senki; mert van akárhányszor, még az államilag segélyezett községi közös iskolák között is, melyeknek külsőbét 10—12 évi fennállás óta tanfelügyelő még nem lépte át. Nem említem a magas kormányhoz azon humanistikus intézményét sem, mely szerint milliárdokat ad ki a gazemberek, tolvajok, rablók, gyilkosok fegyházának ellátására, míg szegény adófizető népünknek szájából a végrehajtók által még az utolsó falat kenyeret is kész kivétni. Illő, hogy humanus módon láttassanak el azok is. De hol van itt a humanismus által is méltányolt arány?

Sokkal nemesebb, gyakorlatibb és szükségesebb színben tűnik fel a tanfelügyelői és más hasonló intézményekkel szemben a körorvosi intézmény, mely az élet legdrágább kincse, az egészség körül forogván, a legérzékenyebb oldaláról érinti az embert.

Valóban behatóbb és lelkiismeretesebb megfigyelést érdemelne ezen — ma még parlagon heverő — terméketlen talajú föld a magas kormány és közegei részéről.

A mily nemes az ezen intézményben megtestesítést nyert eszme, ép oly parányi az elért gyakorlati eredmény. S vajjon miért? Azon egyszerű okból,

mert, dacára annak, hogy a körorvosok bővön el vannak látva rendeletekkel és utasításokkal, melyeknek értelmében havonként egyszer hivatalból meg kellene látogatniuk a kezök alatt levő községeket, bizony — tisztelet a dícsérendő kivételeknek, mert vannak ilyenek is — nem mindenütt történik ez így.

Az illeték a néptől — habár erőszak útján is — felhajtatik, a községi igazolvány a látogatásról — ha az egy évben egyszer történt volna is — kikerül s így a havi vagy évi illeték nem igen marad el; pedig a lelkiismerettel és az ügy fontosságával az lenne meg egyező, ha szolgálat és fizetés kellő arányban történnék s a lelkiismeretlenség nem játszana közbe.

Igaz, hogy a körorvosi illeték nem elég a megélhetésre s így minden idejét alig szentelheti községeinek, de azoknak száma rendesen nem is oly nagy s azért alig is van eset arra, hogy azok minden idejét igénybe vennék; azonban e kötelesség fontos és első s különben annak teljesítése után is marad elég ideje tudományának privát uton való érvényesítésére.

A körorvosi intézmény gyakorlati eredménye a jelen körülmények közt az, hogy a falusi emberek kilenczted része — sőt több is — orvosi gyógykezelés nélkül hal el. Tehát, míg a fegyházak lakói (nem a hivatali személyzetértve) államilag bőségesen fizetett orvosokkal láttatnak el, kik minden kis hascsikarára készen állanak: addig a szegény

falusi ember szánandóbb módon hull el, mint a gazdag ember marhája.

A szíves olvasó ennyiből is látni fogja, hogy így ezen intézmény sem ér semmit s hogy ezen égető bajon is segíteni kell.

A fizetés és ellenőrzés lenne első sorban rendezendő.

Felvidéki.

A Románia és Erdély közti határigazgató bizottság vasárnap tartotta első ülését. Tagjai: Magyarország részéről Bély Gergely elnök, b. Apor Gábor háromszék megyei főjegyző, Nagy Béla pénzügyigazgató s Fabini Lajos ezredes, törskari főnök; Románia részéről: Pencovic E. és Baroczy C. A. tábornokok, Jonescu, Pagadovol és Callimachi képviselők. Kolozsvárról együttesen indul a bizottság a Moldva, Erdély és Bukovina közti határpontra, hol megkezdik a helyszíni munkálatokat. A bizottság ideiglenes tagjai Beszterce-Naszód, Csik, Háromszék, Brassó, Szeben, Fogaras, Hunyad főispánjai is, mikor saját megyéjük területén foly a munkálat.

*

Azon idétlen henczegésért, melylyel a jászvárosi ünnepélyek alkalmával Rosetti és Gradisteano Magyarország és Ausztria területi épsege ellen tüntetett, amaz Károlyt „az oláhok királyának”, ez Erdélyt, Dél-Magyarországot és Bukovinát „az oláh korona még hiányzó három gyöngyének” nevezve, — megadatott a követelt elégtétel. A bucaresti kormány bocsánatot kért a monarchiától: az erre vonatkozó jegyzék, melyet, mint állítják, maga az osztrák-magyar nagykövet br. Mayr diktált, megérkezett a külügyi hivatalba s megnyugtató befolyást gyakorolt.

A „Székelyföld” tárczája.

A fegyházban.

— Rajz. —

(Szamos-Ujvárt, 1883. július 3-án.)

Édes Rolim!

Töled, oldalad mellől mentem az épületbe, honnan a szabadság hiányzik. Ott valék, s míg bejártam a termeket, a dolgozószobákat és néztem a szótlanul dolgozó rabokat munkájuk fölé hajolva, vagy katonásan sorfalat képezve, tisztelgő állásban várni, a míg az ellenőrrel elhaladunk: mindig eszemben valál.

Ezért oly hézag, oly összefüggéstelen a rajz, mit itt nyújtok neked.

Inkább érzéseimet írom, semmint a tapasztaltakat. Kinek kedélye ép, a behatásokat érzéseinek befolyása alól el nem különítheti; mint a tükörlapon, reflectálódnak a tárgyak sugarai, s minél tisztább amaz, annál nyiltabb a kép, a benyomás, mit ott észlelhetünk.

Gondolkodál-e az élet felől? . . . Ez talán hitét, bizalmát veszíté az emberekben, emezt szeretője csalta meg; az ott apját,

anyját veszíté talán, a másik a vagyont, melylyel boldogul élni vélt; egynek nevelése nem vala, a másik szerelmet nem talált a körben, mibe behelyezteték; szóval mindnyájának hiányzik valami, a mit létfeltételnek tartja életéhez. Ez a rugó a bűnözéshez. Maga az, hogy büntetve, amaz erkölcsi alapon nyugszik, hogy szerencsétlen vala. Emberek vagyunk.

A társaság önös, mint az egyes. A lánynak nem fáj, ha csal; de ki csalattatik, üdvétől lesz szegény; a gazdag a fényvel, mely körözi, bántja az éhést; a sokaság elzár valakit pályájától, és ez elbukik; az asszony nem találja meg a férjben, mit keresett, s boldogtalan leend . . . És mi, midőn az egyes — látva, hogy sorsa csak szenvedés, meg nem értetetés, csalattatás és boldogtalanúság — kétségbeesésében eltépi a láncokat, mik hozzánk, a társasághoz, a közállományhoz köték: akkor eljövünk mi a bűnök büntetésével s kimondjuk az ítéletet.

Pedig ki lehetne a lelkek vizsgálója; ki a megmagyarázhatatlan rugóknak, mik cselekvésre késztenek és az indulatoknak, melyek mint tengeren az apály és dagály, látható ok nélkül a szív fölé tolnaknak!?

Te jó vagy és nemes.

Van valami abban a te okos két szememben, beszédesebb ajakadban, széles homlokodban, mi elárulja lelkületedet.

Hát jer velem végig ez épületen, hol a boldogtalanok tanáznak, elzárva a tavasz sugarától, a virág illatától, az édes anya ölelésétől és az üdvől, hogy látnak azt, kiért szívök dobog. Jer velem. Békés leend e séta. Emberek s nem bírák leendünk. Nem kérdjük meg tőlük, mit tettek, csak szemökbe nézünk nekik, hol a panasz, a levertség, a bánat szól felénk.

* * *

Ime, ez maga a fegyház. A német korszak építteté, a mit elárul nehézkes, tömör alkata, kiszögélő falpárkányzata.

Amaz ott a Martinuzzi épülete. „Dominus adjutor et protector meus, quem timebo.” Ez a felirata. Az emberi gyarlóságok revelatiója a nagy, a hatalmas Ur iránt, kit Victor Hugó „Erő, Tökély, Fenség” névvel nevez. Ma is illik a felirat. Kórház lett a nagy bíbornok palotájából és a szegény rab, midőn oda kerül, sohajthatna-e fel másként, mint ugy: „Féllek, oh, Uram, támaszom védelmezőm!”

Mindenütt nehéz, vasrácsos, kapuszerű ajtók zárják el a bejáratot a nagy, háromemeletes fogdába. Alant a földszínen már élet, mozgás, munkával találkozunk. Itt az asztalos, kárpitos, szatler fegyenczek telepe van.

Mintha egy munkás-műhelybe lépnel a vaczi köruton. Első pillanatra oly hű a család! Furnak, faragnak, a gyalupadon suhong a deszkaszál, az eszterga korongja, mint télesteri alkonyon a cziczus a kandalló mögött vigam dorombol a sarokban; egyik egy székét bibél, ez ágyfát mázol fényesre. . . . És ugy-e, szívem, hiányzik innen mégis valami? A mosoly, a derült jó kedv, a mesterlegény gondtalan, vigfüttyszava, a tanonc gyermek lármás jövése-menése. Munka ez, de a kényszer parancs-szavára; fárasztó, lelket ölő munka, a mit nem tudt a férfias, büszke gondolat, hogy „enyéimért tesszem!” Az areczkon levertség, némaság, önmegadás kinyomata. Puskin mondja a „Czigányok”-ban: „Egyhangu, mint a rab dala!”

Ugy jött, hogy kérdeném meg a rabtól, ha tudna-e egy kettős kar-szék, mint a tied, készíteni, melyben

A csikmegyei közigazgatási bizottság üléséről.

(Julius 9-én.)

1) Az alispán jelentése szerint a lefolyt június havában az alispáni iktatóba beérkezett 632 ügydarab, melyek közül ellátott 582 és elintézetlen maradt 50 drb.

Külföldi utlevélért folyamodott 91 férfi és 63 nő. Marhalevelőrlap kiadott 6300 drb 5 kros és 1200 drb 3 kros. Fegyverszabadalom kiszolgáltattott 12 drb.

Továbbá az alispán ur bejelentette, hogy június havában a megyében két örvendetes esemény fordult elő, t. i. József főherceg ö Fenségének a megyében történt átutazása, mikor is a megyének Maros-Tordamegyével érintkező határán főispán ur ö méltósága vezetése alatt az illető járási szolgabíró kíséretében megjelenván, ö Fensége a megye nevében ünnepélyesen fogadtattott, mely alkalommal mindazon vidékek, melyeket ö Fensége meglátogatott s a melyeken átutazott, vetélkedtek egymással az ünnepélyes fogadtatásban úgy, hogy ö Fensége legmagasabb megelégedését a miatt több ízben kifejezte.

Egy másik nevezetes eset az, hogy belügyminiszter ur ö nagyméltósága az Erdély és Moldva-Olahország közt fennálló határdifferenciák lehetőségi kiegyenlítésére egy vegyes bizottságot alakított, melynek főispán ur ö méltósága, valamint a jelentést tevő alispán ur is, tagjaivá nevezettek ki az ezen megyét illető kérdések tárgyalására.

2) A megyei h. főorvos jelentése szerint a megyei közegészségi állapot a múlt június hónap kedvezőbbnek mutatkozott, mint a megelőző hónapban, mennyiben nemcsak a tájkóros betegek, de a járványos kórok is kevesebb számmal fordultak elő.

A járványok közül a ronszoló toroklob és hólyagos himlő még mindig mutatkozik.

A ronszoló toroklob 7 községben jelentkezett, u. m. Csik-Szeredában, K.-Impérben, Csomortánban, Paplócán, Csicsóban, Rákoson, Csik-Szentmiklóson, Gyimesbükben és Csik-Szent-Tamason. Megbetegült ezen betegségben összesen 91; ezek közül elhalt 52, meggyógyult 32 és ápolás alatt maradt 7.

A hólyagos himlő 4 községben fordult elő és pedig: Tekerőpatakon, Győ-Szentmiklóson, Szárhegyen és Ditróban, a hol megbetegült összesen 80; ezek közül meggyógyult 50, meghalt 23 és ápolás alatt maradt 7.

Orvosrendőri boncolás 7 esetben történt, még pedig: felakasztás általi halálánál 2, elégségnél 1, vízbefúlásnál 1, hirtelen ha-

lálánál 3 esetben, melyek közül egy agygutató, 2 pedig szivrepedés miatt következett be.

3) A kir. adófelügyelő jelenti, hogy a folyó évi adó-előírások szerint május hó végével fennállott I. és II-ik évnegyedi helyesbített adótarozásból, mely 124,392 frt 97 krt tett, jun. hó végéig befizetett 100,178 frt 94 $\frac{1}{2}$ kr s így hátrálékban maradt június hó végével 24,214 frt 2 $\frac{1}{2}$ krajczár.

A múlt év ezen időszakában volt a befizetés 103,850 frt 47 kr s így a f. évben 3671 frt 52 $\frac{1}{2}$ krral kedvezőtlenebb az eredmény.

Hadmentességi díjakba a múlt év végével fennmaradt és a folyó évben kirótt 20,909 frtból jun. végéig befizetett 19,139 frt 1 $\frac{1}{2}$ kr, maradt hátrálék 1769 frt 98 $\frac{1}{2}$ kr.

Beterjesztettek végül a megyei állam-építészeti hivatal, postaigazgatóság, árvaiszék és kir. ügyész által a f. év első felére szóló jelentések, melyek az egésznek beérkezte után fognak a magas kormányhoz fölterjesztetni.

Községi ügyek.

Papolecz, 1883. július hava.

I.

Tekintetes szerkesztő ur! Legyen szabad becses lapjában községünk némi ügyeire vonatkozólag egyet-mást elmondanom, hogy tudja meg a t. olvasó közönség, miképen állanak nálunk a közügyek. Valóban figyelemre méltó dolgokat fogok leírni.

Ez alkalommal tehát a papolczi közbirtokossági és községi ügyek kiválóbb mozzanatairól s ezekkel kapcsolatosan a községi képviselő-testület és előjáróság eljárásairól, ez utóbbiaknak a közbirtokossági vagyont illető kezeléséről, az ezekből befolyó jövedelmekről és az azok feletti rendelkezésről, ugyszintén a községi érdekeket sértő rendeltetések- és mulasztásokról, egy szóval a misériákról körülmenyesen és elfogulatlanul akarok szólni. Mindenekelőtt kijelentem, hogy kerülni fogok minden oly mozzanatot, mely egyesekkel vagy testületekkel szemben személyeskedésre vezethetne; azonban ott, hol a közérdek kívánja, az igazat kimondom, a tényeket híven, önzéstelenül regisztrálom s a bírálatot a n. érd. közönségre bízom. Előre kijelentem továbbá azt is, hogy ezen ügyben polemiát senki részéről el nem fogadok.

Ezeknek előrebocsátása után tár-

gyamra térek, s szölok első sorban is a közbirtokosság és a községi közegek közt létező viszonyokról.

A Székelyföldön a közerdőségek és legelők, a mennyiben azok nem egyes családok tulajdonát képezték, az ös-székely családok elkülönített tulajdonai voltak mindig s azokat ma is ezen családok osztatlan közbirtokának kell jogszerűleg elismernünk. Így tanítja ezt a történelem, így hozza magával ezt a jogi vélelem, melynélfogva ezen birtokok ma is amaz ősrégi székely családok ivadékaiknak köztulajdonai kell, hogy legyenek. Az igaz, hogy sok helyt érdek, sok helyt használat, más helyeken egyéb okoknál fogva az ily közhelyek különböző jogezimeket vettek fel. Nem lehet czélom e helyen ezeket kutatni, mivel csak egy község ügyeiről kívánok szólni. Elég az, hogy községünknek is van ilyen jogviszonyu közös tulajdona, mely felett örök időktől fogva maga a közbirtokosság rendelkezett, s melyet ősi közbirtokossága tulajdona gyanánt el is ismert. Azonban megtörtént a hetvenes években, hogy e község közbirtokosságának ily tulajdona e község akkori főbírája s egy választmányi tag által Papolecz község nevére „községi vagyon” jogcímmel vétetett fel a helyszínelés alkalmával. Ennek következtében mint községi vagyont, ezen jogczim folytán a község előjárósága a községi törvények meghozatala (1871. é. XVIII. t. cz.) óta, mint községi tulajdont, rendelkezése alá vette. Hogy a rendezés és használat milyen volt, arra nézve csak annyit jegyzek meg, hogy midőn valamely felsőbb hatóság a községi közegeket a közhelyek iránti nyilatkozatra felkérte s valamely tárgyban érte felelősségre vonta, ha a felelősség községi vagyonra vonatkozott, akkor közbirtokossági vagyont képezőnek, ha pedig közbirtokossági helyről szolt, községi vagyon gyanánt lett kitüntetve ősi közbirtokosságunk vagyona, és így mindig kisiklott a felelősség alól az azt kezelő előjáróság. Ezen körülmény folytán a rendetlen és törvénybe ütköző cselekvények napirendre kerültek.

Ezen állapot megszüntetése végett egyes sértő határozatok ellen községünk közbirtokosai közül többen folyamodtak a megyei tek. törvényhatósági képviselő-bizottmányhoz s kérték annak határozatilag leendő kimondását, hogy Papolecz község erdeje, legelője stb. nem községi, hanem közbirtokossági vagyont

képez, tehát e felett a községi képviselő-testület és előjáróság nem határozhat, mivel ezen jog az illetékes ös közbirtokosságnak. Ez a fennírt hatóság által még egy ízben határozatilag ki is mondatott; de ezen törvényhatósági határozatra semmit sem ad Papolecz község előjárósága. Nálunk nem szokás az ily határozatokat végrehajtani.

Igy történt most is, hogy a közbirtokosság tulajdonát továbbra is mint községit akarja kezelni az előjáróság minden áron, mi által sok részben sérti a közbirtokosságot.

Felhívjuk tehát az illető hatóság figyelmét ezen körülményre.

(Folytatása következik.)

Z. Y. és Z.

Megjegyzések az óvodaugyból kifolyólag.

Hétfalu, 1883. július hó 2-án.

(Folytatás.)

A 4-ik bekezdésben fogalmazó az ezüst és arany hiánya miatt személyeskedik Brassoval, nyomorgatónak nevezvén azt, mely ama kincseket megemészti. Hogy ennek a vádnak egy bizalmi iratban semmi indokolt helye nincs, az ismét elvitázhatlan tény! Én úgy gondolom, hogy fogalmazó ur az azal a kilátásba helyezett arany és ezüst kincsesel is a nyilvánosság előtt tisztelete tárgyát, illetve K. F. ur ambícióját, épen csak megsértette! Mert úgy tudom, neki az állam pénztára szép évi fizetést szolgáltat; s azt ö 4 falutól el sem is fogadná. A helyett az arany és ezüst kincsek helyett, úgy gondolom, K. F. ur sokkal inkább örvendhetett volna ama bizalmi iratnak, ha 5 évi működése tényeiből, bár rövid részletezéssel, 8 vagy 10 élő vívmányát felsorolta volna! Vagy ha ön, t. uram, mint fogalmazó, első aláíró és legűszintébb tisztelője, első sorban a zsebbe nyult volna, ne több, csak 1 frtért: akkor meg vagyok győződve, hogy az a sok négyfalusi művelt uri ember, kik ama bizalmi iratot saját nevűk aláírásával megerősítették, azt az 1—1 frt adományt sem tagadták volna meg, és pedig oly czélból, hogy amaz irat mellé egy értékes tárgyat, mint az elismerés és tisztelet jelet hozzá csatolják s küldöttségileg átadták volna. Ez K. F. ur nevéhez, állásához, érdemeihez méltóbb s illőbb lesz vala, mint az arany, ezüst kincseknek kilátásba helyezése. Ezt a szép példát, áldozatot, kitüntetést, gondolom, a 10 falu értelmisége követte s megtette volna; gondolom azok is, kik a személyeskedés üzeme miatt a bizalmi iratot amaz alakjában alá nem írták; ezt meg-

te, édes Rolim, és én nyerhetnénk helyet, hogy mig künn nyílik a virág, vagy sikong a téli szél, ölelném meg derekadat s hajtanám fejemet válladra! ... Mégis csak elhagyám ...

* * *

Főlebb az emeleten már valódi gyárban vagyunk. Az ör „vigyázz” szavára félbe szakad a gépek zakatolása, az orsó-gép pörgése és a szövőszék csattogása. Nagy, négyablakos terem. Itt már kevesebb a munkás-rab. Valami hetvenen fürdeni mentek; azokat láttuk ott alant az udvaron, levett sípkával, pontosan sorakozva élénk a „tisztelégi”-re. 8—10 ember összesen. Itt készül a halina-posztó és a jó minőségű pokrócz. Még guzsalyt is látni, a mit egy fiatal, alig 18 éves gyerek tart kezeiben. Minő kontraszt! Itt az ifju fon, nem mint Berangernél:

„Csak fonj, csak fonj,
Te jó leány,
A szegény rabfű javára;
Fonj, fonj, szegény leány,
A rabfű javára” ...

Egy ismerőst is láttam ezek között. Öreg, agg, 70 évvel vállain. Az ismeretség onnan, hogy én lettem volna védője bűnügyében. Dolgaim elhívtak hazulról; más vette kezébe. Ez a más jó társaságba keveredett hajnalhasadásig, a mikor már nem érzett hajlamot védbeszédet tartására. Átadta egy másik másiknak. Eloquál-

jon az benne, ha tud. Ez meg is jelent a porondon, de nem vették be. Ott aztán az elnök egy harmadik másikat nevezett ki nagy hevenyén. Ez aztán úgy megvéd beszélt az öreget, hogy most ott tépi a halinaposztónak való gypajut a többi rabok között. Mire kiszabadul, Szent Mihály lovain fog utazni. Hetven évvel 12 évi fegyházat nem szoktak megküzdenni. Nagy bűnös volt: a fiát ütötte agyon — egy fertály font érett turóért.

* * *

Fennebb is emberek laknak: a forradalmak, a nihilizmus, a streich, az összeszküvés lelkes elemei: a cipészek és szabók. Ide már nagy becsületdassal léptem. Mióta az ablakom alatt elzengett az első macskazene, mindig respectálok a p. t. közvéleményt. Azt pedig ezek az urak fábrikálják itt künn a mi világunkban. A cipész és ruhász! De azt a nagy gunyt mégsem bocsátom meg soha. Nekem, ki annyi tenger „n ach muzik”-ot rendeztem szép leányok és menyecskék ablakai alatt, mégis csak bántónak tetszett az a Wagneri erővel előadott orditmány.

Egy tisztelt cipész ur valami kis lábbelin dolgozott. Ahhoz mentem. Megnéztem a munkát, forgattam, tettem, vettem, beszéltem az ellenőrről, e kedves emberrel, csak hogy az a tisztelt ur annál

hosszabban állja nekem a haptákat, zsinorra rakott előlábakkal.

Igy álltam boszut rajtuk. Majd, ha ismét szerencsénk lesz valahol az uri kaszinóban vagy valamelyik elite-bálban, tudom, haragosan fog elnézni a fejem felett.

* * *

A többi hálószoba, konyha, raktár és előtornác. A folyosókon örök fegyveresen, ablakokon vasrácszat kemény vas-szalakból, azontul a lég, az alatt a veteményes kert, a mit a többi világtól magas kőfalkertelés határol.

Az udvaron balra áll a fegyelmi büntetések iskolája és a magánzárkák traktusa. A fegyenczet büntetése kezdetén magányosan zárják el. Nagy büntetés az, hol nincs más jelen, csak a tépelődő lelkiismeret, a szálló gondolat, a vágyódás röpülése. Egynek benéztem zárkájába. 25—26 éves ifju volt. Ott ült széles, hosszú asztala előtt, felém oldalt fordulva, fejét kezeibe nyugtatva ... Vajjon mire gondolt? ... Talán szülőföldjére; talán az árnyas erdőre, madárenekes szántóföldjeire, hogy melle egy hullámozott sohajai alatt! ... Szegény ember!

Aztán eljöttem. Utam a vizárok mellett vitt el, hol most szép veteményes kert köríti az épületet, öntöző, gyomláló rabemberekkel. Régebben nem úgy volt az! ...

Ott jöttem el a pince előtt, melyben valaha. a szerencsétlen Báthori Boldizsár volt fogva s melynek széles bejáratánál a Martinuzzi-czimer ékelődik a falon: bibornok-süveg alatt egy nagy madár, szájában kardpengével. Régi dolog, bús emléket keltő a merengő emlékezetben.

Az őrparancsnok jelent valamit vezetőmnek; kezet fogunk; az őr tiszteleg a fegyverrel ...

Künn valék.

Oly könnyű volt itt a lég! És aztán ismét hozzád mentem ...

* * *

És most Isten veled!

Ha estenden, magános sétatáiban, mig bejáród a messze nyuló erdők ösvényeit, mik fölé a kinyuló ágak alkony homályát immár elboríták, lépteid egy-egy boróka, páfrány, felfolyó, vagy bolyahid-bokor mellett visznek el: kérdezd meg azokat, nem az én vágyódásom, az én tehozzád való igaz szeretetem csait-e oda, hogy meglátnád picizni levelüket, bólogató fejecskeiket, nyíló rügyeiket? ... Kérdezd meg és gondolj reám.

Isten veled!

Dr. Kábdebó Ferencz.

tette volna alulírott is, de még talán a meghurcolt Libertas is! T. fogalmazó ur! Ne restelje hát a fáradságot s ne sajnálja a kitüntetés áldozatát és szíveskedjék egy méltó, a bizalmi iratnak inkább beváló s K. F. ur érdemeit kellőleg feltüntető új és tökéletesebb memorandumot írni s az összes 10 falusi értelmiséggel aláírtni, ama tiszteleti tárgy értékének esedékes részét pedig az aláíróktól felszedetni, a kitüntetés tárgyat megvenni, és azt K. F. urnak küldötséggel átszolgáltatni, mert ő ezekre, őszintén mondom, méltó és érdemes! Mert hiszen, hogy egy bizalmi iratnak lényege, veleje, a multa, jelenre és a jövőre kiható összes tartalma ugy szólna csak ez legyen: „Van más kincsünk, szívünk forró hálája, ezt méltóztassék tőlünk eddigi és ezutáni munkásságáért elfogadni. A hízegés nem kenyerünk, de az érdemet elismerni hazafiúi sz. kötelességünk“; ez minden esetre szövebeli szégyénység, érzelmi szűkkeblőség, elismerési fukarság és tények nélküli tisztelet s méltánylathányosság!!

Végre az 5-ik pont tele van személykeskedéssel, ócsárlással, melyek egyenesen, mint előbb idézve volt, Libertas ellen vannak irányozva! Tehát ezen irat, hogy tisztán és határozottan bizalmi irat legyen, az teljességgel nem áll, mert mint bizalmi irat, nincs kellőleg indokolva. Nem bizalmi irat az határozottan azért sem, mert abban Brassó városa és Libertas helytelenül, oda nem tartozólag, teljesen indokolatlanul rágalmaztatnak. Ez nem bizalmi irat, hanem szerző részéről testimonium paupertatis! És pedig annál inkább is, mivel ezen mű 39 egyén által a 4 falusi értelmiség egy részétől lett aláírva, mint hamis czimű okmány és Hét-falu nevének meg nem felelő valótlanság! Mert tény az, hogy amaz irat bizalmi, és elválszthatatlanul, bizalmatlansági okmány is; és tény az, hogy nem 7 falu, hanem csakis 4 falu értelmiségének egy része fungál abban. Már pedig egy ilyen hallatlan attentátumot elkövetni a hirlapban, a nyilvánosság előtt az igazsággal s a tényekkel szemben: mégis nagy abszurdum!!

K. F. ur pedig mind ezekre nagy megelégedéssel így szolt: „En hálás köszönettel fogadom a négy falu általam őszintén tisztelt értelmiségének személyem iránt tanúsított szép bizalmát, (hát a szép, nemes bizalmatlanságot Brassó városa és Libertas részéről nem!?) mert ezzel hangot adott egyuttal az óvóügy iránt eddig példásan tanúsított meleg érdeklődésének.“*) (Hát Brassó és Libertas indokolatlan rágalmazásának nem!?) Ám legyen hálás, ám örvendjen K. F. ur ama szép bizalomnak; de én részemről mégis több méltánylandó érdemeit, vívmányait tudom és ismerem, mint ama nagy hirre vergődött bizalmi irat azt feltüntette!

(Vége követk.)

Mindenféle.

— **Maros-Vásárhelyt** állandó színházat akarnak építeni. Bánffy főispán meg is tette már a lépéseket. A színház a Bem-szobor háta mögé fog építtetni.

— **Öngyilkosságok.** Egész krónikát lehetne írni arról a sok öngyilkosságról, melyek minálunk napirenden vannak. Valóságos betegség lett az életunalom s ugy szólna naponként hallunk olyan eseteket, midőn minden látható ok nélkül végzik ki egyesek magukat. A szolgálot megpirongatják, elkeseredik s felakasztja magát; a fiatal gavallért szülői nem engedik bálba, szíven lövi magát; a szerelmesek nem egyesülhetnek, megmérgezik magukat stb. Szóval azt kell hinnünk, hogy a levegőben van e csodálatos betegség magva. Karatnai Bodó Sándor 15 éves ifjut szülői megpirongatván, f. hó 12-én felakasztotta magát.

— **Gyilkosság.** Szombaton reggel borzadalmas látványnak voltak tanui a Szárazpatakról K.-Vásárhelyre jövő emberek. Az uttól nem messze a réten egy hullát talál-

tak, melyben Bartók Antal szárazpataki utászra ismertek. Nyaka egészen át volt vágva. A nyomozat, mint értesültünk, azonnal megindíttatott.

— **Megőrült.** Kositik pénzügyőri szemlésné született Kőnczei Lina Déváról Karatnára indult, hogy ott birtokát megtekintse; azonban az erzsébetvárosi vasuti állomásnál oly különösen viselte magát, hogy azon gyanu merült fel, hogy elméjében megháborodott; a vasuti állomásfőnök ennél fogva intézkedett, hogy orvosi felügyelet alá helyeztessék. A hölgy csendesen viselte magát s így engedték szabadon mozogni, azonban egy reggel örültségi roham vett erőt rajta, az udvaron levő kuthoz rohant s beleugrott. Azonnal megtettek mindent életének megmentésére, azonban késő volt, a szerencsétlen nő már halva volt.

— **Maksán** f. hó 13-án hajnalban ismeretlen tettesek Grünfeld Mihály kereskedést felverték s 80 firt készpénzét elvették. Ezelőtt néhány héttel csirkéit vitte el Zs. M. A tettesnek ez idők szerint semmi büntetése sem volt. Ugy látszik, Maksán „szabad a vásár.“

— **A medvék** nagy mértékben garázdálkodnak. Alig mulik el hét, melyen ne hallanánk valamit a fenevadak üzelmeiről. Most papolczi levelezőnk értesít, hogy az ottani „Kádám“ nevű erdőrészben papolczi Bede Mózes ökrét egy medve megölte.

— **A kolera.** Mansurahból szívzszakgató hírek érkeznek. A várost senkinek sem szabad elhagyni s élelmi szerek behozatala tilos. Hiány van mindenben, nincs pénz, élelmi szer, orvosság, sem fertőtlenítő szer. A mudir kétségbeesésében lemondott, kinyilatkoztatva, hogy nem bír többé küzdeni a kormány ellen. Az egyiptomi kormány teljesen elvesztette fejét. Kedden Damiettában 48, Mansurahban 101, Samanudban 16 haláleset fordult elő.

— **Román kivándorlók.** Bukarestben ez idő szerint több, Fogarasmegyéből kivándorolt román család tartózkodik; ezek a kivándorlók a Dobrudzsába készülnek, hova, mint mondják, még számos erdélyi román fogja követni őket. A kivándorlók rendkívüli szükségét szenvednek s rongyosan koldulnak az utcákon. Az „Independance Romain“ felhívja a kormányt, hogy nyújtson anyagi támogatást a kivándorlók-nak, s a következő hangzatos frázist teszi hozzá a felhíváshoz: „Engedjék meg, hogy vendégszeretettel gyakoroljunk tesvtérenikkel szemben, a kiket az elviselhetlen zsarnokság (!) üzött Magyarországból karjainkba. Egyébiránt e kivándorlók minde-nike egy-egy békés uton megszerzett gyöny-gyét képezi a nagy István koronájának.“

— **A székelv-kereszturi állami tanítóképezde** I. osztályába felvétetnek oly ép testű növendékek, a kik a 15 életévet betöltvén, a gymnasium, real-, vagy polgári iskola IV. osztályát jó sikerrel végezték, vagy ennek híján a földrajz, történelem, magyar-, német-nyelv és számtanból megfelelő vizsgát tesznek le. A folyamodvány, mely csak szegénységi bizonyítvány mellett bélyegmentes, f. évi augusztus hó 5-éig alólirottthoz küldendő be, s hozzácsatolandó az utolsó évi iskolai bizonyítvány, keresztlevél, orvosi és a vagyoni állapotot tanúsító bizonyítvány. Minden felvett növendék részesül fűtessel és világítással ellátott szállásban, betegség esetén ingyen gyógykezelésben s a kitünőbbek ezenkívül havi ösztöndíjban, köteleles másfelől felvételkor 8 firtot fizetni bé tankönyvekért. A beiratások s felvételi és javító vizsgák szept. 3-án mennek végbe s az iskolai év 4-én nyílik meg. Székely-Kereszturon, 1883. júl. 5. K o z m a F e r e n c z, képezdei igazgató.

— **Iskolai értesítők.** Vettük a székely-udvarhelyi evang. reform. collegium 1882 3. tanévi értesítőjét. Az előljáróság megbízásából szerkesztette Gőnczi Lajos tanvezető tanár. A tanulók létszáma a tanév végén volt 276. Érettségi vizsgát az idén 6-on tettek. A jövő iskolai év szept. 3-án fog megnyitátni. Ugy a szolga-tanulók sorába való felvétel, mint a tan- vagy lakásdíj elengedése tárgyában a szegénységi bizonyítvánnyal támogatott kérelmek az illetékesek részéről legkésőbb szept. 3-án déli 12 óráig az igazgatóságához benyújthatók, mert az ezental érkező kérelmek nem fognak figyelembe vétetni. Ajánljuk ezen intézetet a szülők figyelmébe.

Megjelent a kolozsvári állami segélyt élvező s nyilvánossági joggal felruházott felsőbb kereskedelmi iskola ötödik évi értesítője az 1882—83. tanévről. A felügyelő bizottság megbízásából szerkesztette Kiss Sándor igazgató tanár. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét ezen intézetre. E felsőbb kereskedelmi iskola első osztályába oly növendékek vétetnek föl, kik a gymnasium, real- vagy polgári iskola 4 alsó osztályát végezték. Ezen intézet a főgymnasiummal vagy főreáltanodával egy rangba van helyezve s mindazon kedvezményekben részesül, melyek ezen intézeteket megilletik; pl. az itt végzett növendékek katonai kötelezettségük betöltésében az egy évi önkéntességre jogosítva vannak. Az intézet azonos szervezettü és teljesen egy rangu a budapesti kereskedelmi akadémiával s növendékeit ugyanazon életpályákra készíti elő, mint amaz.

— **Megjelent** a „Magyar általános levelező és házi titkárr“ 3-ik füzete. Szerkeszti Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapest, a nemzeti színház bérházában. Magyar, német, francia és latin címek ismertetnek, azután értekezik a szerző a levelek osztályozásáról, az osztályozási alaponál azok egybevetésével a tárgyalandó leveleket a következő osztályzat szerint igéri ismertetni u. m. az általános viszonyokra vonatkozó leveleket, a kereskedelmi és üzleti leveleket, a levélkéket és levelezőlapokat, a táviratokat, az értesítéseket, jelentéseket, hirdetéseket és reklámokat, azután ismerteti a levelekre adandó válaszokra nézve megtartandó szabályokat, ezután megkezdi az általános viszonyokra vonatkozó levélminták közlését. Ezek között legelőbb is a meghívó leveleket ismerteti és huszonkét különböző ilyen levélmintát hoz; azután ismerteti a születési, házassági halálhíradási jelentéseket tartalmazó leveleket és hasontartalmu tizenhatsz levélmintát közöl. Ezen érdekes és hasznos füzet ára 30 kr. Ugyanezen kiadónál megjelent „Ön-ügyvéd“ czimű közhasznu mű ugy füzetekben, mint fől és egész kötetben megrendelhető.

— **Az illem könyve,** a Révai testvérek budapesti czég kiadásában megjelenő kitűnő munka újabb négy (10—13) füzetét vettük. Kalocsa Róza a szerzőnő ügyes keze felismerhető minden egyes fejezetben. A művelt izlés és a tapintatos modor, a mint az az élet különböző viszonyaiban nyilvánul, a legnagyobb gondnal és mesteriére valló tapasztalattal van legapróbb részleteig bonczkés alá véve. A családi és társadalmi életben talán nincsenek is fontosabb mozzanatok, nincs alkalom, hol nagyobb évatosságra lenne szükség, hogy a legtökéletesebb salonember is tévedésbe ne esnék, mint épen azon esetekben, melyek a jelen füzetek tartalmát képezik. A világba lépés és a bemutatás ép oly korszakot alkotó eseményei az emberi életnek és a társas érintkezésnek, mint a mily fontos körülmény egy bonyolódott bünperben a helyes kiindulási pont megtalálása. Az első megítéléstől, a fellépéstől függ gyakran jelen, jövő, élet, boldogság. A köszöntés ezer neme, a jelentőségteljes mosolylyal kísért udvarias fejhajtástól a hideg, odavetett üdvözlétig, idő és korszerű alkalmazása tekintetében nem kevesebb figyelmet igényel, mint döntő ütközet előtt a csapatok szerencsés elhelyezése. A látogatás, a társas életnek e sokat átkozott érintkezési módja ép oly lényeges kellékeket szab a látogató és a „megtisztelet“ elébe, mint a váltó, melynek ha csak egyetlen lényeges része marad is el, jogérvényét veszti. Az utolsó fejezet a hallgatás művészetéről szól; ebben oly kevés a virtuóz, hogy már csak azért bátran és őszintén ajánljuk mindenkinek az egész mű megszerzését, mely pompás kiállításban az asztalnak is díszére váland. Egy-egy füzet ára 30 kr.

— **780 magyar népdal zongorára.** A „Magyar Dal-Album“-ból, mely a magyar népdalok egyetlen folyamatosan lévő, zongorára alkalmazott egyetemes gyűjteménye, megjelent a IV-ik kötet 9-ik füzete is, a 761—780. számú, következő dallamokkal: 1. Patyolatosa a kurucz. 2. Pásztor vagyok az alföldön. 3. Pesti kaszánya. 4. Piros alma gömbölyű. 5. Piros a te kendőd. 6. Rég elhullott a levele. 7. Sikos a hó, szalad a szán. 8. Szállj le huszár a nyeregéből. 9. Szárz ágra száll a gerle. 10. Szereti a hal a vizet. 11. Szeretlek, szeretlek angyalom. 12. Szerettelek kedves rózsám. 13. Széles az én kedvem ma. 14. Szép a hajnal pipiros nyílása. 15. Szép a világ, édes az élet. 16. Szépén mosoly a nap. 17. Szintelen, szintelen. 18. Szittyá vitézek. 19. Szól a lélekharang. 20. Szól a világ, mit hajtok rá. — A „Magyar Dal-Album“ IV. kötete ismét 10 havi füzetben jelenik meg és pedig 200 dallamtartalommal. Előfizetési ár egész évre: 10 füzetre 1 firt 80 kr, félévre: 5 füzetre 90 kr. Egyes füzet ár 25 kr. Minden füzet bérmentve küldetik szét. Előfizetések

legezélszerűbben postautalványon a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Az 1883-ik évi csiktusnádi fürdővendégek névsora.

II-ik számú névjegyzék.

József főherczeg ő fensége, Budapest. Graef Ede lov. tábornok, Budapest. Br. Nyári, szárnységéd tábornok, Budapest. Bäcker ezredes, Budapest. Hanscsal őrnagy, Budapest. Lázár százados, Budapest. Dómer százados, Budapest. Tuzson János nyug. alezr., Gidófalva. Szöcs Dániel honv. százados, Kézdi-Vásárhely. Mikó Bálint Csikm. főisp., Csik-Szereda. Pótsa József Háromsz. főisp., Sepsi-Szentgyörgy. Vajna Tamás törv. elnök, Csik-Szereda. Bece Antal Csikm. alisp., Csik-Szereda. Székely Endre szolgabíró, Csik-Szereda. Hám Lajos Csikm. főmérn., Csik-Szereda. Zámmler Domokos birtokos, Kilyén. Székely György ellenőr, S.-Szentgyörgy. Szabó Lajos állami ügyész, Nagy-Seben. Vajna István árvsz. jegyző, S.-Szentgyörgy. Bogdán István birtokos, S.-Szentgyörgy. Márton Ferencz kir. járásbíró, Csik-Szent-Márton. Gáll István aljárásbíró, Csik-Szent-Márton. Szabó Mihály birt., Kilyén. Balázs Laura birtokosnő, Torja. Dr. Csíszér Miklós főorvos, Csik-Szentmárton. Buzás Mihály ales. peres, Csik-Szentmárton. Imecs Jákó gimn., ig., esp., Csik-Somlyó. Pap András tanár, Csik-Somlyó. Molnár Lajos adófelügy. s. Csik-Szereda. Nagy József szolgabíró, Csik-Szentmárton. Veres Sándor plebános, Szt.-Imre. Bardocz István plebános, Kozmás. Koncz István plebános, Ó-Tusnád. Sándor Gergely plebános, Szent-Imre. Imecs Dénes plebános, Ó-Tusnád. Székely Gyula birtokos, Oltszem. Székely Károly árvaszéki üln., Csik-Szereda. Bogáti Gyula hivatalnok, Csik-Szereda. M. Lewinsohn kereskedő, Bukarest. Julie Tarsch tanárnő, Brassó. Anna Lies földmivesnő, Botfalva. Rosine Rheindt földmivesnő, Botfalva. Kercs Frigyes építész, Brassó. Rüner Ferencz építész, Brassó. Lázár Mihály kereskedő, Bécs. Gözsy Árpád gyógyszerész, Csik-Szereda. E. Kugel t. szeszgyáros, Plojest. Bíró Pál törvzs. elnök, Kolozsvár. Anton Edey ny. korm. titk., Nagy-Seben. Fanciottisi Verona birtokos, Galecz. Boeskor Ádám közíg. gyak. Csik-Szereda. Dr. Lengyel Gyula fürdőorvos, Kolozsvár. Schönfeld kereskedő, Brassó. Venter Geróné k. v. ügyvédné, Arad. Glück Jakab gabn. keresk., Déva. Josefina Korbuli magányzó, Bukarest. Fanny Fischer magányzó, Galacz. Adele Kotich magányzó, Galacz. Henriette Singer magányzó, Brassó. Heinrich Schlandt magányzó, Brassó. Összesen 380.

A közönség köréből.*)

Gyó.-Alfalu, 1883. július 9-én.

Két év óta a legaljasabb támadásokat intézi becsületelem ellen azon ismeretes gonosz banda, melynek [egyik kolompos a „Székelyföld“ 50-ik számában is rabló támadást intézett a névtelenség jellemző rejtkeiből személyem ellen, arra törekedvén, hogy gaz rágalmaival ellenem zudítsa a bíróság és a közönség ítéletét.

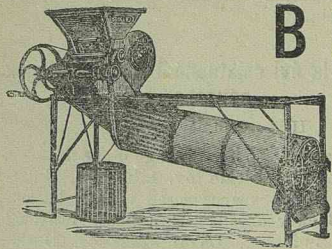
Az én erős váram és oltalmam azonban az ily orvtámadások ellenében épen a megvesztegethetlen bíróság és a becsületelem ismerő közönség. A gaz vadák és rágalmak ellenében eddig is oltalmat találtam az igazságos bírák részéről minden fórumon s ezután is abban van miden bizalmam, és csak azt vártam, hogy egy legutóbbi alaptalan vád alól megtörtént felmentésem ügyében leérkezzék a királyi táblától kezemhez az ítélet, mit megkaptam s sietek megtenni a törvényes lépéseket azon sok gonosz lelki hamis vádaskodók ellen, kiket a törvényszék s a kir. tábla is az engemet felmentő ítéleteik által tényleg rágalmazóknak bélyegzett s magam is aljas becsületeblóknak nyilvánítom s ezennel átdom e becsületeblókat a becsületelem utálatának és megvetésének.

Domokos Sámuel,
k. bíró.

*) E rovat alatt megjelent közlemények közérdekből díjtalanul közölhetnek. A felelősség azonban a beküldőt illeti.

Felelős szerkesztők:

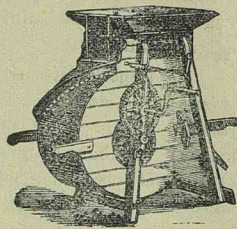
T. Nagy Imre, Dr. Kádbéó Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

BROGLE JÓZSEF

gép- és rostalemez-gyára.

BUDAPEST. Gyár: külső váci-ut. Raktár: váci-körút 68.

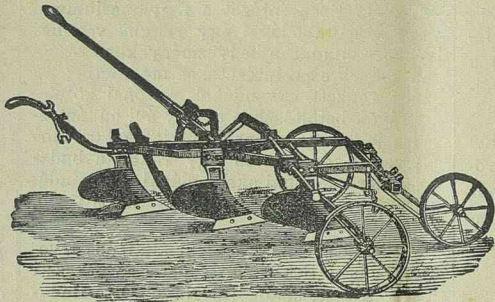
Ajánlja minden gazdasági kiállításon
kitüntettet

TRIEUR-JEIT

váltható szitákkal.

Gabona tisztító-rostákat.

Tengeri-morzsolókat.

Szabadalmazott

hármasszék

közönséges és acél szék

cséplőgép-lemezszitákat

göngyölítő és járgánycséplőkhöz.

Lyukasztott és hasított lemezeket, mal-
mok, méhészeti és technikai czélokra

JÁRGÁNY-CSÉPLŐGÉPEKET

és minden egyéb **gazda-
sági gépeket.**

Továbbá e téren a legújabbat:

Schmid H. szabadalmazott nemzeti rostát,

1882. augusztus 3-án 17,567 sz. alatt szabadalmazva, mint egyedüli jogosított gyártója. Nagysága: 4 láb, 4 hüvelyk magas, 2 láb, 4 hü-

velyk széles, súlya 50 kiló ára 55 frt.

7*

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Zenetanítás!!

Van szerencsém tudatni, miszerint
**hegedű-, fuvola- és kis-gor-
donka-tanítást**, valamint **zon-
gorán** is egyelőre kezdőknek okta-
tást adni és **zongorát hangolni**
vállalkozom.

Tisztelettel

Sebők József.

2—4

Sz. 2.
1883. -kpv.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város központi
választmányának 1883. július 1-én tar-
tott ülésének 2. sz. a. határozata követ-
keztében közhírré tétetik, hogy az orsz.
képviselőválasztóknak az 1884. évre ké-
szített névjegyzéke **július 5—15-ig** a ta-
nácsház termében a hivatalos órák alatt ki-
lesz ítéve; mely idő alatt a névjegyzék
kiigazítása iránti kérelmek beadhatók.

Továbbá **1883. július 16—25-ig** a
fennjelzett névjegyzékre beadott ké-
relmekre az észrevételek az 1874. évi
XXXIII. t. cz. 53. §-a értelmében elfo-
gadhatók.

Kézdi-Vásárhely város központi
központi választmányának 1883. július
1-én tartott üléséből.

Szőcs József, Molnár Dénes,
polgármester. város kapitány.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy **KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI**
könyvnyomdamban a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és **KIS MENNYISÉGBEN** is feltűnő **OLCSÓ ÁRON** kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüzösöknek
" " szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlesztési kimutatás. (L. K.)
Adóhátraléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. (L. T.)
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Családi értesítő. (L. É.)
Cseléd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovagnak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Ertesítés a kereszteselési, (születési) házassági és
halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadmunkások szökevények lajstroma. (L. I.)
" " kipuhatolási jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulláról, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványos, váltható,
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről, VI. minta.

Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvek-
kel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóügy.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vég-
rehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bíraskodáshoz.
Idésvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei indu-
biam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei indu-
biam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei indu-
biam et adestator in Defunctorum.
Ítélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiadott ló levelekről.
Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a községi eljárásokról által kiállított-
utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvák követelésének nyilvántar-
tásáról.
Jelentés, erdő-kihágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzálogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti
kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség
részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad ré-
szére.

Kézbesítési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbesítési vevény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra
és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-
ság címén leírandó egyenes adóhátralékokról
Kipuhatolási jegyzőkönyv, hadköteles szökevények-
ről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, hely. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.)
Községi sommas marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátraléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac
Reverendissimo Domino Domino Francisco
Lönhart“ stb. czimírral ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi
hivatalnak“ czimírral ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkészi hivatal-
nak“ czimírral ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági ítélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
" közigazgatáshoz.
Nemleges záloglási és becslési jegyzőkönyv, adó-
ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkihágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bir.

Panasz-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkihágásos
ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-
és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adóairól,
kül- és beliv.
Sommas makacsági ítélet.
" kereset és felzet.
" váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz.
vagyis: 3-as tábla.
Számia, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügy-
ben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet
szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére.
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zálogjog-törlesztés iránti kérés és felzet.
Záloglási, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügy-
ben, kül- és beliv.
Záloglási és becslési jknyv, adóügy.
Záloglási jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglás-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. érd. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű **könyvek, folyó- és röpiratok**, bárminemű **alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iven, körlevelek, felhívások, árjegy-
zekek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések**, mindennemű **meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden,**
a **könyvnyomdászati** körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom **írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat**, Gyöngyösi-féle irkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,
könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelytől.